

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Limburg

Aan: Het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 29 maart 2023

Schriftelijke vragen over Bescherming van vleermuizen bij woningisolatie

Geacht college,

In de Limburger van zondag 19 februari 2023 staat het artikel: “Levend begraven in purschuim: isoleren is goed voor de portemonnee, maar funest voor de vleermuis”¹. In dit artikel staat dat vleermuisbeschemers zich zorgen maken over de manier waarop woningisolatie wordt toegepast. Leefplekken van vleermuizen verdwijnen en ze worden vaak levend begraven in Purschuim of isolatiekorrels.²

René Janssen, vleermuisonderzoeker en voorzitter van Stichting Ecologisch Vleermuis Onderzoek Nederland, geeft als voorbeeld een bosvleermuis die voor de ogen van een bewoner uit Wittem uit de lucht was gevallen. Deze bosvleermuis bleek vol met isolatieschuim te zitten.³ Naar zijn mening moet er altijd eerst een gedegen onderzoek vooraf plaats vinden. Echter dit gebeurt vaak niet bij particulieren.

Door spouwmuurisolatie zijn vele kraamkolonies al gedood en daardoor is er onder de gebouw bewonende vleermuissoorten een negatieve populatietrend ontstaan.⁴

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft iedereen de gelegenheid gegeven om ‘mee te denken’ in een rechtszaak in het kader van de Wet natuurbescherming over de eventuele aanwezigheid van vleermuizen in spouwmuren. Op 11 en 13 januari 2023 heeft de Zoogdierverseniging en Stichting Ecologisch Vleermuis Onderzoek Nederland hun opvattingen, kennis en ervaringen aan de Raad van State kenbaar gemaakt ten aanzien van effecten van het na-isoleren van spouwmuren op vleermuizen.^{5, 6}

1. Is het college bekend met het artikel in de Limburger over de vele slachtoffers onder vleermuizen bij woningisolatie⁷, en met de brieven aan de Raad van State <https://www.raadvanstate.nl/contact/meedenkers-vleermuizen-in-spouw/#2>

---

¹ https://www.limburger.nl/cnt/dmf20230218_95106638

² <https://www.zoogdierverseniging.nl/nieuws/2021/vleermuizen-slachtoffer-van-na-isolatie>
<https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=27597>

³ https://www.buiten-beeld.nl/nederlands/search?search%5Bsearch_word%5D=Bosvleermuis&item_id=104344

⁴ <https://www.stichtingsevon.nl/2023/01/24/vragen-van-de-raad-van-state/>

⁵ <https://www.zoogdierverseniging.nl/sites/default/files/2023-01/ZV%202023.01%20Reactie%20Zoogdierverseniging%20op%20Amicus%20%20curiae%20vraag%20Raad%20van%20State.pdf>

⁶ <https://www.stichtingsevon.nl/2023/01/24/vragen-van-de-raad-van-state/>

⁷ https://www.limburger.nl/cnt/dmf20230218_95106638

- met daarin de zienswijze van de Zoogdierbescherming en SEVON ten aanzien van de effecten van het na-isoleren van spouwmuren op vleermuizen?
2. Wat vindt het college van het feit dat leefplekken van vleermuizen onder grote druk staan, dat ze bij werkzaamheden, zoals woningisolatie, vaak levend worden begraven, dat kraamkolonies en belangrijke vleermuisverblijfplaatsen verdwijnen en dat daardoor een negatieve populatietrend is ontstaan?
  3. Is het college van mening dat vanuit de provincie hier met spoed iets aan gedaan moet gaan worden?

In Nederland komen 17 vleermuissoorten voor, waarvan 10 soorten graag wonen in de loze ruimtes in huizen en daken⁸. Alle vleermuissoorten almede hun verblijfplaats zijn wettelijk beschermd onder de Wet natuurbescherming. Ook niet opzettelijke overtreding van het verbod is verboden. De bescherming geldt voor iedereen, voor zowel de grotere projecten van projectontwikkelaars, woningcorporaties en gemeenten, als particulieren die hun huis isoleren of een dakkapel plaatsen.

Volgens art. 1.12 Wet natuurbescherming moeten Gedeputeerde Staten van de provincie zorg dragen voor het nemen van de nodige maatregelen voor het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de beschermde vleermuis soorten.

In de publicatie “Wat heeft soortenbescherming met uw werkzaamheden te maken”⁹ van de Provincie Limburg staat beschreven dat het verstandig is om als particulier een ecologisch deskundige in te schakelen. In de publicatie wordt een beroep gedaan op de verantwoordelijkheid van de burger. Echter, particulieren weten vaak niet dat vleermuizen in gebouwen verblijven, hebben geen specifieke kennis en denken nog vaak dat vleermuizen plaagdieren zijn.¹⁰ Door ondeskundigheid en hoge kosten die verbonden zijn aan onderzoeken zien particulieren geregeld af van een vleermuisdeskundige, met als mogelijk gevolg dat er vleermuizen of kraamkolonies worden gemist.

4. Is het college bereid om particulieren beter te informeren over de ecologie van verschillende vleermuissoorten, de wet natuurbescherming, de te nemen maatregelen en over (verplichte) onderzoeken voorafgaand aan werkzaamheden?

Ook andere initiatiefnemers zoals gemeentes, projectleiders, woningstichtingen en isolatiebedrijven zouden beter en actiever geïnformeerd moeten worden want ook bij deze groep is er sprake van een kennislacune. Als voorbeeld kan worden genoemd de Isolatiebedrijven. Zij geven vaak aan te kijken met een endoscoop. De fractie van de Partij voor de Dieren is van mening dat er gegeven de strikte bescherming van vleermuizen er vanuit de provincie Limburg beter beleid moet komen in de vorm van voorlichting, maatregelen en subsidies. Dit voorkomt onder andere dat onverwachte overtredingen van de Wnb minder zullen worden begaan en dat vleermuizen een betere kans hebben te overleven en minder snel “dakloos” worden.

5. Is het college bekend met de uitspraak van de rechter dat alleen het gebruik van een endoscoop aanwezige vleermuizen niet kan uitsluiten en daarom onvoldoende is.¹¹?

---

⁸ <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten?filterterm=197>

⁹ https://www.limburg.nl/publish/pages/1245/folder_soortenbescherming_dec_2022.pdf

¹⁰ https://www.batweter.nl/attachments/article/4/2018_Haarsma%20%20Koopmans_Meervleermuis%20in%20Friesland.pdf

¹¹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:RBMNE:2021:2421>

6. Hoe denkt het college over het instellen van een meldingsplicht voor particulieren, het laten gelden van een werkprotocol voor isolatiebedrijven en het opleggen van een verplicht vooronderzoek bij isolatieklussen? Graag een gemotiveerde beantwoording per vraag.
7. De kosten verbonden van ecologische onderzoeken voorafgaand aan activiteiten zijn hoog. Is het college bereid particulieren die willen gaan verduurzamen een tegemoetkoming toe te kennen voor de kosten van ecologische vleermuisonderzoeken, en voor de te nemen maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden in de vorm van een subsidie? Graag een gemotiveerde motivering waarom wel en waarom niet.

Het is van groot belang om duurzame alternatieven en maatregelen te treffen voor verblijfplaatsen voor de vleermuis, ook bij particuliere initiatieven. Vaak is de compensatie onvoldoende of zijn de aangeboden alternatieven niet geschikt met als gevolg dat verblijfplaatsen verloren gaan. Vleermuisexperts kunnen hierin adviseren. Vanuit diverse organisaties, waaronder de Zoogdiervereniging¹², is de wens ontstaan om voor particulieren een regeling te treffen met te nemen maatregelen.

8. Kan het college aangeven welke vormen van compensatie en maatregelen er momenteel gelden in de provincie voor particulieren?
9. Is het college bereid om rond de tafel te gaan zitten met deskundigen om tot een effectief maatregelenpakket te komen?
10. Is het college bereid om de procedure bij verlening van ontheffingen aan te scherpen via monitoring, ook van de compensatiemaatregelen, en te handhaven op de ontheffingsvoorwaarden?

Onder meer met het oog op de versnelling van de energietransitie kunnen gemeenten gebruik maken van gebiedsontheffingen en een Soorten Management Plan (SMP), dat fungeert als basis voor een gebiedsontheffing. Bij een SMP doet een gemeente onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen binnen een groot uitgezet gebied, om een beeld te krijgen welke soorten vleermuizen in dat gebied voorkomen en waar in dat gebied kritische verblijfplaatsfuncties aanwezig zijn. Een SMP dient wel gedegen uitgevoerd te worden en niet enkel op basis van modellen.¹³

In een SMP staat omschreven onder welke maatregelen ruimtelijke ingrepen uitgevoerd mogen worden. Met een SMP vraagt een gemeente een gebiedsontheffing aan. Alle partijen (dus ook particulieren) die kunnen aantonen dat zij werkzaamheden gaan uitvoeren volgens een Soorten Management Plan kunnen dan via de gemeente toestemming krijgen via de gebiedsontheffing. Voordeel is dat de kosten voor onderzoek flink omlaaggaan en de vleermuizen uiteindelijk een betere bescherming krijgen door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Een voordeel is ook dat je op die manier vertraging "door natuur" kan voorkomen door te weten waar de vleermuizen zitten.

11. Landelijk zijn er steeds meer gemeentes en Provincies die het gebruik van een Soorten Management Plan onder de aandacht brengen en stimuleren via

---

¹² <https://www.zoogdiervereniging.nl/wnb/sloop-bouw-en-renovatie>

¹³ R. Janssen, persoonlijke communicatie, 28-02-2022

stimuleringsregelingen en/of financieringen.^{14, 15} Voor zover bekend staat het gebruik van een Soorten Management Plan (SMP) in de Provincie Limburg nog in de kinderschoenen. Kan het college in getallen aangeven hoeveel ontheffingen er in de provincie er zijn afgegeven met als basis een SMP?

12. Stimuleert het college het gebruik van een SMP bij organisaties, coöperaties en gemeentes? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, hoe denkt het college het gebruik van een SMP te gaan stimuleren?

Bij voorbaat dank voor beantwoording van deze vragen binnen de daarvoor geldende termijn,

Met vriendelijke groet,

Pascale Plusquin
Partij voor de Dieren

---

¹⁴ https://www.buwa.nl/fileadmin/buwa_upload/Bureau_Waardenburg_rapporten/13-783_SMP_Tilburg_Eindrapport_klein.pdf

¹⁵ <https://www.zeist.nl/energie-en-milieu/duurzaamheid/soortmanagementplan>